GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ DALMATINAC"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Pripočeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK, 21 MAJA 1935 — BROJ 221

Velika Britanija, Liga Naroda i držanje Italije

London 21 maja. — Stigavši u Ženevu izjavio je lord Eden novinarima da Engleska ostaje čvrsto povezana uz Ligu Naroda i Locarnski ugovor. S tim u vezi sadašnje zasjedanje Lige naroda posve će se pozabaviti talijansko-abesinskim sporom.

Opaža se žestoka novinska polemika između Rima i Londona, koja se je jučer još više povećala. Odnosi između Engleske i Italije su se znatno ohladili, a Englesko javno mnijenje je silno neraspoloženo zbog nepopustljivosti Italije.

Tek poslije 15 septembra

Massaua (Eritrea) 21 maja. - Luka Massaua je poprimila izgled vojničkog logora. Sva su pristaništa zapremljena od velikih teretnih i osobnih parobroda, koji iskrcavaju vojsku i ogromne količine ratnog materijala svake vrste. Gotovo svaki novi transport donese 2000 do 3000 vojnika, medju kojima ima i onih iz južnog Tirola, koji ne mogu da nikako podnose etiopsku klimu. Prekjučer je iz Tripolisa stiglo 10000 askara. Sve ulice i trgovi su prepuni vojske i ratnog materijala. U ovdašnjim krugovima se tvrdi, da je posve sigurno da će doći do rata izmedju Italije i Abesinije, ali da prave vojničke operacije neće početi prije 15 septembra.

Heimwehr prikuplja vojsku za Abesiniju

London 21 maja. — Londonski večernji list „Star" donio je senzacionalnu vijest, da su Heimwerovski logori u Koruškoj postali središta za vrbovanje regruta, koji će se uputiti u Abesiniju. To potvrđuju i dva Engleza, koji su se pred par dana povratili iz Austrije.

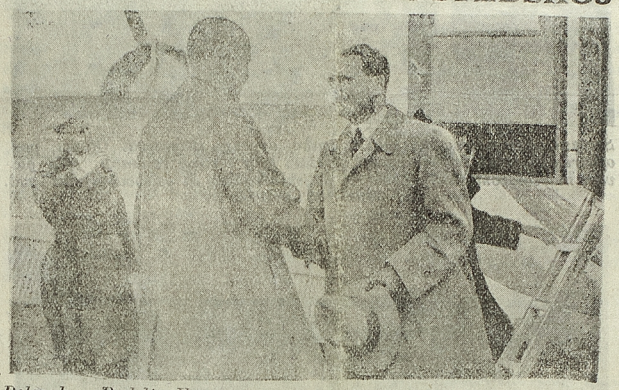
Izložba zabranjenih knjiga otvorena je u New-Yorku. To su one knjige koje su zabranjivale pojedine države. Po broju knjiga na prvom mjestu se nalazi Vatikan zatim Njemačka, ondâ Italija, te Balkanske države.

Koncert slovenačkih učitelja u Sofiji pretvorio se u pravu jugoslovensko bugarsku manifestaciju prijateljstva.

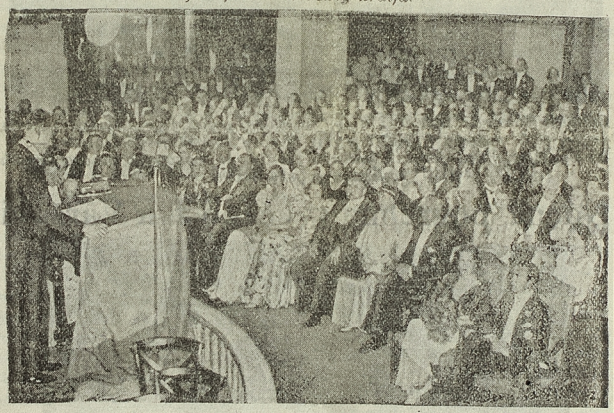
Navisini od 5600 m montiran je telefon na Kavkazu. Izgleda da je ovaj telefon montiran na najvišem mjestu na svijetu.

Svjetski avijatički kongres održat će se u Dubrovniku u rujnu o. g.

HITLEROV ZAMJENIK U ŠVEDSKOJ

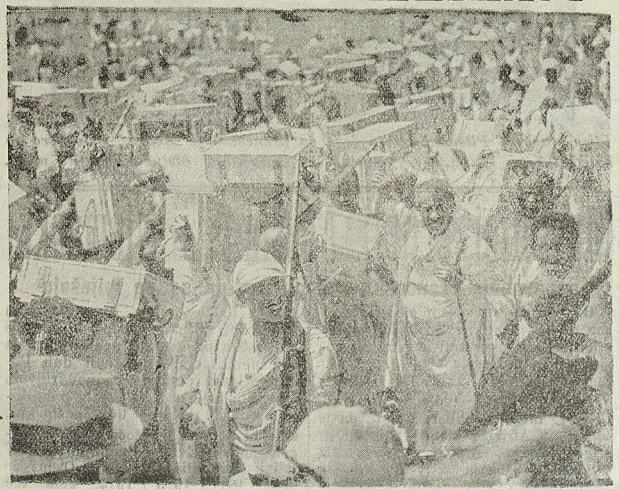

Dolazak g. Rudolfa Hessa na aerodrom Norrköping gdje ga je dočekao njemački poslanik princ od Wieda. Hitlerov je zamjenik bio i u audijenciji kod švedskog kralja.

Drž. ministar Hess na svom važnom predavanju pred Švedsko-njemačkim društvom u Stockholmu. U prvom redu: princ Gustav Adolf sa suprugom princezom Sibilom, blizu njih njemački poslanik princ od Wieda

MUNICIJA ZA ABESINIJU

Sakupljanje talijanskih trupa u istočnoj Africi dalo je povoda Abesiniji da se za svaki slučaj što bolje spremi. — U glavnom gradu Adis Abebu stigli su već mnogobrojni transporti municije i oružja. Sanduci nose francuske natpise.

Važan sastanak izmedju gg. Göringa i Lavala

Pariz 21 maja. — Još uvijek sva francuska štampa sa velikim interesovanjem bilježi dugi razgovor između gg. Göringa i Lavala u Krakovu poslije sprovoda maršala Pilsudskoga. „Petit Journal" kaže da bez obzira na temu razgovora između gg. Göringa i Lavala, ovaj lični konakt državnika veoma je koristan po razvoj odnosa između dviju država. Opće je uvjerenje da su ti državnici izmijenjali misli o veoma krupnim problemima, koji su danas na dnevnom redu međunarodne politike. Diplomatski krugovi vjeruju da će ovaj prvi ozbiljniji sastanak između francuskih i njemačkih državnika uvelike doprinijeti poboljšanju odnosa između Francuske i Njemačke.

Katastrofa „Maksima Gorkog"

Moskva 21 maja. — U vezi katastrofe zračnog gorostasa „Maksima Gorkog" saznaje se da je nesreću skrivio pilot sportskog aviona Blagin, koji je nad „Maksimom Gorkim" dok je bio u letu pravio akrobacije i time se zakačio o jedno njegovo krilo, koje je doskora uslijed težine puklo pa tako poremetilo ravnotežu i dovelo do katastrofe pri čemu je poginulo 48 ljudi.

MacDonald ministar vanjskih posala?

London 21 maja. — Neposredno nakon završetka sjednice kabineta otišao je u Dvor ministar Sir John Simon a zatim i MacDonald.

U političkim se krugovima tvrdi da su te posjete u vezi sa pretstojećom rekonstrukcijom britanske vlade pri čemu bi MacDonald dobio resor vanjskih posala, a Sir Simon ili Baldwin pretsjedništvo vlade.

Svaki britanski gradjanin imati će masku protiv otrovnih plinova. Takova maska stajat će najviše jedan šiling.

Talijanska štampa sada i sama priznaje da je situacija u Austriji postala kritična, zbog sve veće propagande protiv tadašnjeg režima.

Revolucionarna vlada Meksika izvršila je dano obećanje o razdiobi zemljišta seljacima i na dan 1 maja dobilo je 37.000 seljačkih porodica 553.000 hektara zemlje.

Evropa i Mir

Na petu godišnjicu Briandove spomenice, upravljene svim državama Evrope u svrhu međusobne njihove organizacije za obezbjeđenje evropskog mira i saradnje na političkom i ekonomskom polju u smislu i duhu Pan-evropskog pokreta, vrijedno je preletiti mišlju ovo petgodišnji razdoblje, kroz koje je direktno ili indirektno učinjeno ipak mnogo u tom pravcu. Potstreka su tome najviše dali sami događaji, koji su u suštini bili nepovoljni za konsolidaciju Evrope, ali koji su izazvali takove reakcije, da je djelo mira i saradnje stupilo u konkretniji stadij i poprimilo sve obimniju i opredjeljeniju formu.

Najviše je tome pridonijela situacija stvorena u Njemačkoj od časa, kad je hitlerizam postao režimom same države. Pridonijela je tome mnogo i ona opasna revizionistička kampanja, koja je mogla svakog časa da izazove presudno poremećanje. Onda i osjetljiva situacija na dalekom Istoku djelovala je snažno na formiranje novih političkih konstelacija u Evropi, a i van nje.

Uporedo s tim pojavama konstatovane su težnje i uspjesi u stvaranju jačih ekonomskih blokova. Godine 1929 Rusija je počela s industrijalizacijom svog golemog imperija, koji je četiri puta tolik, koliko sva Evropa. Godine 1931 učinio je skoro isto Japan, zaposjevši Mandžuriju i stvorivši tako ogromnu gospodarsku cijelinu, koja je veća od Evrope. Godine 1932 britski je imperij također realizovao silnu gospodarsku skupinu, koja obuhvata: Indije, Kanadu, Južnu Afriku i Australiju. Godine 1934 izvele su istu stvar Sjedinjene Države Sjeverne Amerike, stvorivši svoju gospodarsku skupinu, kojoj sada privlače sve države svog kontinenta.

Usred tih kolosalnih svjetskih gospodarskih blokova — veli g R. N. Coudenhove Calerghi — živi mala Evropa sva razdrobljena u 26 malih osamljenih gospodarstva, koja stoje jedno protiv drugoga kao nepomirljivi protivnici. S gospodarskog pogleda to je uistinu žalosna činjenica.

Toj gospodarskoj rascijepanosti i antagonizmu krive su u glavnome političke nesuglasice i trzavice u Evropi. Radi toga je i povedena ona snažna i intezivna akcija, da se Evropi putem regionalnih paktova obezbjedi sigurnost, a time i mogućnost ekonomske saradnje. U poslijednje vrijeme ta se akcija sve više i više produbljuje, i upravo sada kao da prelazi u svoju kulminaciju, koja se opaža u sve jačoj i mnogostranijoj diplomatskoj revnosti, da se stvore osnovice i preduslovi za što bolju organizaciju mira i za što lakšu i uspješniju međudržavnu ekonomsku saradnju.

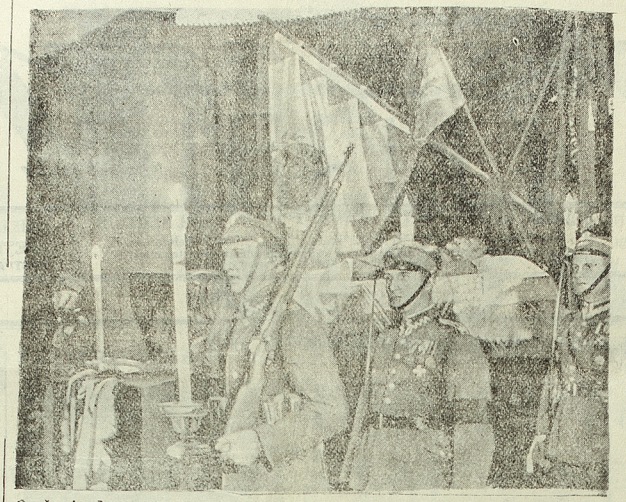
Naročito od onog časa, kad je sklopljen francusko-ruski pakt izgledi su za uspjeh te diplomatske revnosti postali bolji. Posjeta Lavála Varšavi i Moskvi može se smatrati prologom jedne nove dobre konjukture u izvršivanju toli potrebnog djela mira i konsolidacije!

Opaža se jedna utješljiva žurba, kojom dominira težnja, da bi se Evropa već jednom riješila svoje teške političke krize. S time u vezi očekuje se s velikim interesom govor kancelara Hitlera o vanjskoj politici prigodom današnjeg otvorenja Reichstaga. Prošli četvrtak u čehoslovačkom ministarstvu za vanjske poslove potpisan je ugovor o međusobnoj pomoći između Čehoslovačke i sovjetske Rusije. Na sjevero-istoku Evrope mora da bude raščišćena što prije situacija. Poljska i Baltičke države morat će da iziđu iz dosadanje rezerve. A treba i to znati, da Engleska na tome mnogo radi diplomatskim putem. Kad se sve to uzme u obzir onda je od osobite važnosti konstatacija francuske štampe o mogućnosti skorog sastanka između Hitlera i Lavala, tim više što je prekjučer održan sastanak Göringa s Lavalom u Varšavi.

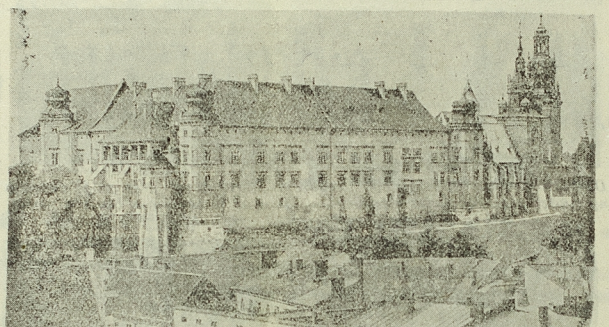
I pitanje podunavsko ulazi u sve veću aktuelnost. Radi se mnogo na tome, da pri njegovu rješavanju u-

(nastavak na IV strani I stupac.)

Kraj maršalova odra

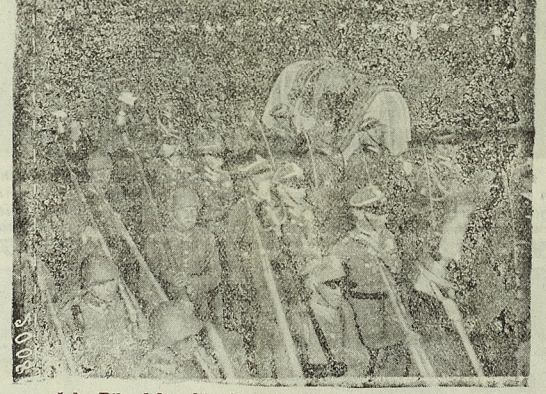

Svečani odar mrtvog maršala u velikoj dvorani Belvedera. Oficiri, pod oficiri i momčad poljske vojske stražari kraj mrtvog velikana. Nad glavom maršalovom su 3 zastave iz poljskih ratova za oslobođenje iz god. 1831, 1863 i 1914.

Znameniti dvorac Wawel u Krakovu, staroj poljskoj prestolnici, gdje će prema želji maršala Pilsudskog biti njegovo posljednje počivalište. — Wawel je grobnica poljskih kraljeva a tu je pokopano mnogo drugih velikaša poljske nacije.

Noćna pogrebna svečanost u Varšavi

Lijes maršala Pilsudskog bio je noću prenešen iz dvora Belvedere u katedralu sv. Ivana, gdje je maršalov ispovjednik otslužio svečanu misu.

Mussolini prijeti Abesiniji i Njemačkoj

a opominje Francusku i Englesku, da se ne miješaju

Dne 14 maja na sjednici senata uzeo je Mussolini riječ prilikom debate o proračunu ministarstva vanjskih poslova. On je iscrpivo govorio o talijansko-abesinskom konfliktu i izjavio:

Ako se uzmu statistike u ruke, onda se može iz njih razabrati, da je u istočnu Afriku poslano više radnika nego vojnika. Ako bi se pokazala potreba, moglo bi biti više vojnika nego radnika. Što se tiče držanja evropskih nacija u ovom konfliktu, naglasio je Mussolini uz opće odobravanje čitave kuće, niko nema prava da se miješa u mjere talijanske vlade. Italija pozna odviše dobro iz vlastitog iskustva abesinsko naoružanje, Italija pozna agresivni duh Abesinaca i neprijateljsko držanje abesinskih plemenskih poglavica. Uza svu mobilizaciju i agresivni duh Italija je ipak raspoložena pomirljivo i i podnijela je u Adis Abebi pomirljive predloge. Što se tiče posljedica, koje bi pothvat u Istočnoj Africi mogao imati u Evropi, naglasio je Mussolini, da je Italija spremna. Osim godišta 1911, 1913 i 1914, koje već stoji pod oružjem, spremno je i godište 1912, a tvornice u Italiji su u punom pogonu za izradu ratnog materijala. Italija ne će biti nespremna, čak ni onda, ako bi došlo do zapleta u Evropi.

Književne vijesti

(*Pjesnik Šibenika*)

Jučer sam primio iz Zagreba ukusno opremljenu knjigu pjesama: **Vinko Nikolić** *„Proljetna svitanja". U njoj su 32 pjesme, podijeljene na 9 malih ciklusa. Polovica je pjesama ispjevana u književnom govoru, a polovica u ikavsko-čakavskom govoru, koji se čuje u jednom dijelu Šibenika, u Docu. Pročitah pjesme u nekoliko sati — na male prekide. Impresija mi je ova: Autobiografija mlade, iskrene, poletne pjesničke duše. Pjesnika ne poznam, ali doznadoh iz njegovih pjesama: odakle je, ko je, za čim čezne, što voli; doznadoh za njegove naklonosti i ideale; osjetih što njegovo srce najviše ljubi, jer je svoje misli i svoja čuvstva izrazio zavidnom jasnoćom, nježnom toplotom, lirsko-naivnom otvorenošću i refleksivno realnim slikanjem, punim potresne, životne zbiljnosti. Ne nađoh ni jednoga stiha, u kome bi se opazila težina namještenosti ili imaginalivne nedoživjelosti ili afektacije (čemu rijetko mladi pjesnici izbjegavaju.) Uporedbe su mu prirodne, uzete iz impresivnih dojmova okoline, u kojoj se kreće; izvorna mu je dikcija bez mladenačkog pirlitenja. Ako se namjerimo na koji stih, u kojemu se ponavljaju iste riječi (kao na pr. obris itd.) ili koji nepravilni jezički obtik (na pr. tone mj. tonu), oprostićemo mladom pjesniku, jer je to upotrebio radi sroka, ali trebalo bi, da se unaprijed takovih „pjesmotvornih licencija" čuva! I to stoga, jer takove „silnice" kvare ugodni dojam čitanja inače onako tečnih stihova.*

Vidi se uticaj na g. Nikolića današnje struje u našoj i svjetskoj lirici: socialna struja lirike i slobodan stih. Ne prigovaram ni jednom ni drugom. O čemu će lirik da pjeva, to mu diktira njegova psihička dispozicija, a kojim će oblikom da se služi, to je, najzad, njegova umjetnička sposobnost u biranju adekvatne forme, koju mu nadahnjuje njegova intelektualna i emocionalna sprema, i ako je stvorio nešto svoje bez podražavanja i bez naprezanja, uspjeh mu je zajamčen.

Svijet — da tako rečem — pjesnikove lirike u zbirci Proljetna svitanja, tako je intiman i malen, ali za to tako sveopći i svakoj osjetljivoj duši, pristupnoj osjećanju intimnosti, mio i razumljiv, da Nikolićeva lirika djeluje sugestivno i izazivlje duboke reflekse onoga nečega najnježnijeg u duši, a to je svakome sveti obiteljski krug: majka, otac, braća; pa rodna nam kuća (i ako najsiromašnija) i sav njen — bliži i dalji milje — i sve pojave prirodne od neba, sunca i mjeseca, do mora i njegova bijesa i „bonace", ali opet sve gledano s kućnog, trošnog prozora, proživljeno u neimaštini i oskudici materijalnoj; gledano turobno, ali ne očajno, s nekom diskretnom boli, ali ne očajno; a sve opet u onom rezigniranom raspoloženju, jer smo opet uz naše mile i najmilije, pa nam je i to siromašno utješljivo, jer je osvijetljeno žarom obiteljske veze i ljubavi.

Kako je pjesnik prava lirska individualnost, najbolje nam svjedoče njegove pjesme o majci, ocu, bratu; njegovi „bijeli sni (pjesme duboke religiozne mistike); kako osjeća prema svome Šibeniku, a napose o svom Docu, slikaju nam pjesničke, žive, životne i umjetničke skice: Gorak je zemje kruv i Naši trudni judi.

Obje skupine pjesama, one u književnom govoru ispjevane i one u narječju dolačko šibenskom, odlikuje se izvornošću, ali meni su mnogo draže one prve, jer vidim, da g. Nikolić bijaše i prema samom sebi dobar autokritik. To je odlična — rijetkost!

Mislim da će Šibenčani znati da cijene svoga, mladog, darovitog pjesnika, koji je ovom mladenačkom zbirkom lijepih pjesama nastupio simpatično i intimno dajući osobitu draž svojoj obitelji i svojemu junačkom, đrevnom Šibeniku, koji može da bude ponosan — svojim pjesnikom, Vinkom Nikolićem. Dr. M. PERKOVIĆ,

GRADSKE VIJESTI

Uspjela priredba podmlatka Crvenog Krsta

U nedjelju po podne u prostorijama M. F. D. „Kola" priređena je u okviru proslave „Majčina dana" zabava od strane podmlatka Crvenog krsta Državne ženske narodne škole. Zabava je uspjela kako u pogledu programa tako i u pogledu posjete. Sve tačke su izvedene odlično i prava je šteta da ova zabava nije prikazivana u jednoj većoj i prostranijoj sali. Sve male izvođačice izvele su svoje točke upravo savršeno, tako da ih je brojna publika pozdravila frenetičnim aplauzom. Kako je sala M. F. D. „Kola" prilično mala, to sva publika nije mogla stati, tako da se je par stotina osoba moralo vratiti. Juče po podne izveden je isti program za školsku omladinu sa istim uspjehom.

Mislimo da bi bilo potrebito da se ova zabava priredi u jednoj većoj sali, kako bi se dala prilika i široj publici da vidi ovaj odličan program.

Čajanka i koncerat M. F. D. „Kola"

U subotu na večer održana je u prostorijama hotela „Krke" čajanka sa koncertom M.F.D. „Kola", Ova priredba je uslijedila kao nastavak proslave jubilarne godine. Koncertni dio sastojao se iz tri pjesme, od kojih je „Smješno čudo" od Gotovca otpjevao mješoviti zbor. Posjeta je bila odlična, i cijela priredba prošla je u dobrom raspoloženju.

Kandelabri na obali su gotovi

U subotu na večer prvi put su zasvjetlila tri novopostavljena kandelabra na starom gatu. Ovom prigodom moramo pohvaliti zauzetnost predsjednika gradskog poglavarstva g. Bačinića i njegovih suradnika, čijom su zaslugom i postavljeni novi kandelabri na obali, onako kačšto su ranije i oni u perivoju pred crkvom Gospe Van Grada. Njihovim postavljanjem taj dio obale je dosta dobio, tako da mu sada, bar u pogledu osvjetljenja, ništa ne manjka.

Koliko nam je poznato općina ima još sedam raspoloživih kandelabra, koji bi se mogli postaviti na djelu obale ispred carinarnice, jer je taj dio skoro potpuno zamračen. Koliko bi to koristilo vanjskom izgledu Šibenika ne treba ni govoriti.

† VICE SLAVICA NIKIN kovač i bravar, preminuo je 19 t. mj. a sahranjen je u ponedjeljak po podne. Laka mu zemlja, a porodici naše saučešće.

Postavljenja i premještaj

g. Ivan Vigato učitelj u Pašmanu, pensionisan je.

g. Mato Košta sudija u Kninu, premješten u sreski sud u Bogaticu.

g. Ante Kučić sudija u Šibeniku, postavljen je u sreski sud u Valjevu.

gđica Marija Fulgosi, učiteljica u Betini, premještena je u Boraji.

g. Ivo Jurinjak, učitelj u Tinju, premješten je u Bilišanima.

g. Đuro Smoljenac, činovnik drž. ergele „Aleksandrovac" u Bingradu n-m unapredjen je za revizora-računovođu VIII pol. gr.

g. Boris Malešević, poljoprivredni pripravnik, postavljen je za banovinskog poljoprivrednog pristava pri Srezkom načelstvu u Benkovcu.

PREDAVANJE O TUBERKULOZI

Od 19—26 tek. mj. održava se po cijeloj državi, pa i u našem gradu antituberkulozna propaganda. U okviru te propagande održaće u četvrtak 23 t. mj. u dvorani Učiteljske škole šef antituberkuloznog dispanzera i specijalista za interne bolesti gosp. Dr Miloš Škarica predavanje o temi: »O uzrocima, znakovima i liječenju tuberkuloze". Uz predavanje prikazivaće se i mnogi vrlo interesantni dijapozitivi (slike). Predavanje počinje u 20 sati. Poziva se građanstvo da obzirom na važnost predavanja prisustvuje u što većem broju. — Ulaz besplatan. —

Odbjegli ubica Bajić sam se prijavio vlastima

Jučer ujutro oko 8 sati došao je u Sresko načelstvo kod činovnika gosp. Kneževića Bajić Ivan, ubica poznatog kninskog trgovca Paška Ćurka, koji je u utorak pobjegao iz kninskog zatvora. Ubica Bajić prijavio se g. Kneževiću koga je već ranije poznavao. Na saslušanju je izjavio da je pobjegao radi uredjenja nekih familijarnih stvari, koja nisu trpjela odlaganja, te pošto ih je sada uredio, on se sam prijavljuje vlastima. O načinu svoga begstva izjavio je slijedeće: malo dje-te čuvara kninskog zatvorā igralo se jednog dana sa nekim ključevima te je tom prigodom nehotice ubacilo u njegovu ćeliju jedan ključ. Ispriva on tome nije pridávao veće važnosti, ali kada je docnije slučajno stavio taj ključ u bravu od svoje sobe, na njegovo veliko iznenadjenje otključao je pomoću njega vrata, te je zatim neopaženo pobjegao iz zatvora.

Pošto je Bajić saslušan predan je državnom tužiocu i upućen u sudski zatvor.

Uhvaćen sa paketom dinamita

Organi policije uhvatili su na dan 18 t. mj. Josipa Bračića sa jednim paketom u kome je bilo 28 komada dinamitskih patrona. Toga dana došao je Bračić sa kolima iz Knina. Među ostalom robom koja se nalazila na kolima organi policije primjetili su i jedan paket. Na njihov upit šta se nalazi u njemu, Bračić se zbunio. Ovo je dalo povoda organima da taj paket otvore, te su tom prilikom našli u njemu 28 komada dinamitskih patrona. Uhvaćeni Bračić na saslušanju je izjavio da nezna odakle je taj paket u kolima. Policija živo vedi dalje izvide, dok je Bračić zadržan u pritvoru.

Priredba Ženske zanatske škole

U nedjelju na večer ženska zanatska škola priredila je uspjelu priredbu u „Katoličkom Domu" čiji čist prihod je namjenjen u korist putne blagajne.

Učenica V. Baranović održala je vrlo lijep proslov o cilju i koristi zanatske škole, deklamacije: „Svibanjska ruža" učenica A. Lušić i „Ciganka" učenica M. Konjovoda. Dvije tačke zbornog pjevanja izvele su učenice odlično pod ravnanjem gosp. prof. Karamana.

Prikazivana su dva šaljiva komada: „Strpljen spašen" i „Kažnjena oholost" koje su učenice izvele uvjerljivo i uspješno.

Posjet je bio dobar, što ovakav uzgojni zavod, kojeg vode vrijedne časne sestre Benediktinke punim pravom i zaslužuje.

Pošta će se dijeliti samo dva puta dnevno

Kako se sadašnja razdjela pošte od tri puta dnevno, u nekim djelovima grada pokazala kao nepraktična, to je riješeno da se u buduće pošta djeli svega dva puta dnevno po cjelom gradu i to: jednom prije podne i jednom poslije podne.

40-to dnevni parastos poč. višem vojnom svešt. Protojereju Jovanu J. Matijaševiću

Ovim objavljujem da u četvrtak 23 ov. mj. dajem 40 to dnevni parastos svom ljubljenom ocu protojereju Jovanu J. Matijaševiću, višem vojnom svešteniku u Hercegnovome.

Parastos će se održati u Saborn hramu sv. Uspenije Bogomatere.

Dušan J. Matijašević
artilerijski kapetan — sin

Rad Gradskog Odbora Socijalne Skrbi

Kako doznajemo prestao je Odbor Socijalne skrbi sa djeljenjem hrane siromasima i besposlenim radnicima, tako da je od januara do uključivo 25 aprila razdijeljeno oko 13.000 obroka tople hrane. Ovih dana imade se održati sjednica na kojoj će se saopćiti cjelokupan rad od 1934 godine do danas. Na ovoj sjednici imao bi se izabrati i novi upravni odbor, koji bi imao pored ostalog, da uredi pravila, koja do danas nisu postojala.

Poznate filmske glumice sestre Gisch u Šibeniku

U subotu naveče doputovale su parobrodom iz Crikvenice poznate filmske glumice njemoga filma sestre Lilian i Dorothi Gisch. Pošto su prenoćile u Šibeniku, sestre Gisch su u u nedjelju poslije razgledanja grada proslijedile put za Split, pa će zatim duž cjele naše obale. Pošto obiđu svo naše Primorje, povratiće se u Crikvenicu, gdje će ostati na ljetovanju.

Iz Gradskog poglavarstva

Obavještava se interesovana javnost da je u cilju uklanjanja teškoća oko prevoza hodočasnika na Oplenac, Kr. Banska uprava Dunavske Banovine odobrila društvu „Putnik" koncesiju za autobuski saobraćaj izmedju Mladenovca i Oplenca i Arandjelovca i Oplenca.

Prema uputstvu Otsjeka za turizam Ministarstva trgovine i industrije, preporučuje se stoga, da se sva ona društva, ustanove i organizacije, koje žele prirediti kolektivno putovanje na Oplenac, obrate prethodno lokalnom zastupništvu „Putnika", kako bi se izbjegle eventualne nezgode oko prevoza pri organizaciji ovih putovania.

Od Gradskog Poglavarstva:
Predsjednik: Bačinić v. r.

Šibenik 20 maja 1935 g.

Službeni Glasnik

UDRUZENJA TRGOVACA za srezove Sibenik i Biograd n/m

Br. 606/35

Časti se obavijestiti svu eventualno zainteresovanu gg. svoje članove, da je Okružni kao stečajni Sud u Skoplju otvorio stečaj nad cijelokupnom imovinom firme Sterija Sašku iz Skoplja, i da poziva svakog, koji bi od iste firme po bilo kom osnovu imao potraživanja, da svoja predmetnu prijavu u pva primjerka podnese spomenutom sudu, kod koga će se držati opće ročište za ispitivanje prijavljenih tražbina dneva 25 maja 1935 godine u 9 sati prije podne u stečajnom odjeljenju.

Slijepi putnici na talijanskom parobrodu

Policijski organi uhvatili su na 17 t. mj. u veče Buru Tomu, Mudronju Vladu i Jurkovića Vicu, koji su kao slijepi putnici htjeli da se ukrcaju na talijanski parobrod „Secaritas". Dovedeni na policiju sva trojica su izjavili da su se htjeli prebaciti u Alžir kako bi našli zarade pošto su ovdje već duže vremena besposleni, te su dosta teško živjeli. Sva trojica su pritvoreni dok policija vodi dalje izvide.

Tuča u krčmi

U nedjelju po podne u krčmi Jurasa Nikole posvadjali su se težaci Slavica Jere Nikin i Dulibić Joso Antin, te je došlo do tuče među njima. Tom prigodom Slavica je udario snažno pesnicom u lice Dulibića i nanio mu lakšu povredu. Slavica je odmah pozvan na odgovornost, te će odgovarati radi povrede i izgreda.

IZ POLICIJE

Kovačević Ivica Trifunov, bojadisar pozvan je na odgovornost radi narušavanja noćnog mira. Kovačević je u noći 19 t. mj, oko 3 sata idući ulicom Kralja Tomislava pjevao i glasno vikao, tako da je remetio noćni mir, te su neki građani izašli na prozore protestujući.

Shodno zadnjoj policijskoj naredbi Kovačević će biti strogo kažnjen, dok se istom građanstvu skreće pažnja da će se izgredi ovakove vrste strogo kažnjavati.

Oglas licitacije

za prodaju svinja, jedne rabljene kočije i kuhinjskih otpadaka (ispirina)

U četvrtak, dana 23. maja 1935 god., od 9-12 sati, održati će se u stazi Banovinske Bolnice u Šibeniku, usmena licitacija za prodaju najboljim ponuditeljima 10 komada svinja Yorkshirske pasmine za klanje ili za rasplod, i to: 6 komada koje imaju od 90—150 kg. žive vage svaka i 4 komada mladih svinja koje imaju po 12 kg. žive vage svaka. Prodaja će se vršiti po komadu, a ne skupno.

U isti dan i sat održat će se i licitacija za prodaju jedne stare rabljene kočije (Brum), kao i licitacija za prodaju kuhinjskih otpadaka (ispirina) za vrijeme od šest mjeseci, i to od 1 juna do 30 novembra 1935 god.

Za potanje obavijesti mogu se zainteresovani obratiti ekonomatu bolnice za vrijeme uredovnih satova.

Od uprave
Banovinske Bolnice u Šibeniku
Dr. PASINI

(nastavak sa II. stranice.)

čestvuju i Njemačka i Poljska. Sastanak Schuschnigg-Mussolini i boravak Ruždi Arasa u Budimpešti uđešeni su isključivo zato, da budu uklonjene sve moguće zapreke i teškoće Rimskoj konferenciji. Balkanski je sporazum pred malo dana istakao jasno svoj stav, koji je potpuno identičan stavu Male Antante i koji omogućuje podunavski sporazum uz poštovanje interesa svih država tih dviju mirotvornih grupacija.

Nadolazi momenat, kad će se ne samo teoretski, nego i praktički ispostaviti tko je u Evropi istinski za mir i saradnju. Do sad je moglo da bude na izvjesnim stranama oklievanja i izmotavanja, sada je proces toliko uznapredovao, da treba otkriti konačno karte i reći poslijednju riječ. Još malo i vidjet će se tko stoji na putu ostvarenju one lijepe Briandove zamisli, koja je pred 5 godina postavljena na tapet međunarodne evropske politike; vidjet će se je li Panevropa samo pjesma budućnosti ili koncepcija, koja bi mogla da bude brzo ostvarena, kad su joj već dobrano utrti puti naporima uloženim do sada u organizovanju evropskog mira, kao jedinog preduvjeta za uspješnu evropsku ekonomsku saradnju.

Zagreb. D. Sirovica.

Obrovac

Premještaj učitelja

Skorašnjih dana premješten je učitelj Lakić Dušan iz susjednog sela Bilišani u selo Tinj kod Benkovca. Seljaci iz Bilišana pričaju da su s prosvjetnim radom svoga bivšeg učitelja bili potpuno zadovoljni. Osim uspješnog rada u školi osjećao se je njegov rad i van škole. Tako su njegovim zauzimanjem u toku nepune 4 godine osnovane u selu Sokolska četa i Streljačka družina i uspostavljena pomućna pošta.

Ukratko se može reći, koliko se čuje od seljaka, da je ovaj nastavnik ostavio u selu svoga službovanja samo lijepe uspomene.

Oglas licitacije

Kod Banovinske Bolnice u Zemuniku, održati će se dana 3. juna 1935 godine u 11 sati prije podne druga ofertalna licitacija (u skraćenom roku) za opskrbu Bolnice raznim živežnim namirnicama i drugim stvarima, a za vrijeme od 1. juna do 30 septembra 1935 god. Uslovi za licitaciju mogu se dobiti u uredu Bolnice svakog radnog dana od 8 sati u jutro do 7 sati u veče.

„UPRAVA BOLNICE."

Najvažnije inostr. radio emisije

Utorak

20 *Wien* Zabavna glazba.

21 *Berlin* „Verbum nobile" opera.

Srijeda

19 *Genova* O Victoru Hugou.

19.25 *Prag* Radio orhestar.

Zadru gradu na pridvratju....

Uvaženi list „Istra" donaša ovaj zanimljiv članak:

Talijanski književnik Giovani Comisso objavio je u rimskom tjedniku „La Volonta d' Italija" dug članak o Zadru, pod naslovom „La nuova Zara". Taj članak je karakterističan po načinu kako je pisan a naročito po zaključku. Iako se nebi moglo kazati da je u svemu realan, jer najzad i Comisso je Talijan i fašista, ipak se u cijelom članku ne nalazi niti jedan put ona poznata krilatica o „mučeničkom Zadru" (Zara la martire). A to je mnogo. To je ujedno i neki znak da je članak pisan sa željom da se prikaže stvarno stanje toga talijanskoga grada u Dalmaciji.

Comisso prikazuje sve što je Italija učinila i sagradila u Zadru; opisuje granicu i nazivlje je žalosnom (i tristi confini). Opisuje industriju i ribarstvo, duhansku industriju i sport, i ističe realno shvaćanje omladine na suprot romantičnosti starijih zadarskih Talijana. On je za tu realističku omladinu, a protiv tih romantičarskih staraca, koji ispred kavana na novoj obali gledaju sa zavišću i ljutinom suprotni otok Ugljan.

Ali sada dolazi onaj karakterističan završetak, kojega doslovno prevadjamo:

„Postoje druge činjenice, koje treba promatrati (a ne napredak suprotnog Ugljana) i treba da se o njima misli starom budnošću. U prvom redu treba promatrati slavensku infiltraciju u Zadar. Dok su nekada Slaveni u Zadru pretstavljali samo jedan postotak stanovništva, sada su očito porasli. Mnogi od njih su se povratili iz Amerike obogaćeni, pa vole da se nastane u Zadru, nego u svome žalosnom rodnom kraju, ali većina tih Slavena dolazi iz zagorja. Oni raspolažu velikim misterioznim kreditima, pa kupuju zemlju, kuće i otvaraju trgovine. Ta svakim danom sve veća regularna infiltracija se ne svidja onima koji poznaju susjeda, i ta infiltracija zabrinjuje".

Taj zaključak ima naročito značenje. Možda je on i napisan s odredjenom svrhom kao što se prošle godine pisalo o infiltraciji Nijemaca u Tesinski kanton, ali sa svim tim u tomu je dosta istine. Neke tačke bi mogli u tom citiranom pasusu da odmah oborimo, pa da onda promotrimo onaj stav o „slavenskoj redovnoj i sve to većoj penetraciji u Zadar".

Comissu ne moramo zamjeriti što piše da su Slaveni u Zadru pretstavljali jedan postotak stanovništva. Njemu su tako rekli Krekichi ili Ghiglianovichi u Zadru, i on vjeruje. Ta druk čije ni ne može, jer on u Italiji ne može od nikoga doznati istinu o tome. Usput ćemo iznijeti neke brojke da vidimo koliko postotaka nas je bilo u Zadru. — Poznato je da je Zadar bio zadnja dalmatinska općina u talijanskim rukama, i da je to bio radi toga što je Austrija htjela da ima u Dalmaciji jedan oslonac na kome će graditi svoju politiku „dijeli pa vladaj". Trebalo je huckati Srbe na Hrvate, Talijane na Hrvate i posvadjati sve medju sobom. Na taj način je statistika (provadjali su je općinski činovnici) 1910 pokazala slijedeće stanje:

U gradu 5.586 Jugoslovena i 9.318 Talijana, a u općini zadarskoj 23.651 Jugoslaven i 11.552 Talijana. (Cijeli zadarski kotar brojio je 11.574 Talijana, a cijela Dalmacija 18.028 Talijana prema 610.649 Jugoslovena). Da se ipak vidi potpuno realan odnos izmedju nas i njih spomenut ćemo broj talijanske i naše djece u zadarskim školama u šk. god. 1918—19 dakleza prve godine talijanske vladavine u Zadru.

Te šk. god. bilo je u hrvatskim pučkim školama u gradu Zadru 1.016 učenika, a u talijanskim 544 učenika. U gradjanskoj školi sv. Dimitrija bila je u hrvatskom odjelu 121 učenika a u talijanskom 93. U hrvatskoj gimnaziji je bilo 469 učenika, a u talijanskoj realki i gimnaziji zajedno bila su 333 učenika. Od tih 802 učenika svih zadarskih srednjih škola (hrv. gimnazije, talijanske realke i talijanske gimnazije) bilo je 340 Zadrana Jugoslovena i 266 Zadrana Talijana (Prof. I. Juras). Ostali su bili iz drugih mjesta.

Iz toga se vidi stvaran odnos izmedju Jugoslovena i Talijana u Zadru u prvoj godini talijanske okupacije. Dakle Comisso proizvoljno spominje postotke Jugoslovena u Zadru i prevario se za nekih šezdesetak ili sedamdesetak postotaka.

Tvrdnja Comissova da „Slaveni iz zagorja raspolažu velikim misterioznim kreditima" postaje smiješna svima onima koji poznaju prilike kod nas, a naročito prilike u Dalmaciji. Jer tih kredita ni nema i nisu potrebni. Infiltracija u Zadar će vrši normalnim logičnim putem, isto onako kao što se vršila za vrijeme Petra Krešimira IV., kada je taj hrvatski kralj darivao samostan sv. Krševana i kada je sestra tog hrvatskog kralja Čika osnovala u Zadru samostan svete Marije. Isto onako kao što su Slaveni slazirali nekada Split, Trogir, Dubrovnik, tako su slazirali i Zadar. I kao što je Split dao u 15 vijeku Marulića, Hvar Lucića i Hektorovića, a Dubrovnik cijeli niz znamenitih pisaca počevši od Šiška Menčetića do Gundulića, tako je Zadar bio dao Zoranića, Barakovića, Krnarutića i druge. A da nije Venecija kroz nekoliko stoljeća usporila tu slavizaciju, ne bi do danas u Dalmaciji bilo ni spomena od Talijana, osim nekoliko rimskih (ne talijanskih!) spomenika, kao što ih na na pr. nalazimo u južnoj Srbiji, u Slavoniji ili u Engleskoj.

Jer protiv prirodnog razvoja se ne može. Zadar je okružen kompaktnom i neprekidnom masom Jugoslavena. I kao što su pred 1000 godina počeli Slaveni iz okolice donašati na zadarski, splitski i dubrovački trg svoje proizvode, a time unašati i svoj jezik tako isto se događja to i u Zadru danas. I baš taj trg sa seljacima iz okolice upao je u oči i Comissu u Zadru. On je u tome vidio jedino neprirodnost današnje granice, ali nije vidio da su ti ribari sa zadarskih otoka i ti „Vlasi" sa zadarskog zaleđa jedini sok toga usamljenoga grada. On nije vidio umjetno postavljenu branu između naroda s ove i između onoga s one strane granice. On baca krivnju na Brionske konvencije, koje da su uzrokom što čozotski bragoci ne love ribu u zadarskom kanalu, i što je na zadarski trg donaš ju ludi iz Preka, Kukljice i Kali mjesto onih iz Chiogge. Kao da neke konvencije mogu promijeniti iz temelja prirodnu posljedicu nekog stanja stvari, i kao da konvencije mogu za dugo vremena biti umjetna hrana nekom organizmu.

Tu prirodnu infiltraciju u Zadar, može se za neko vrijeme i spriječiti. Možda će iza toga članka u „La Volonta d'Italia" doći i zakoni, koji će nastojati zaustaviti tu „svakim danom sve veću penetraciju Slavena u Zadar". Ali zakoni neće moći da za uvijek spriječe ponovni ulazak ljudi iz okolice u Zadar. Iako je ona fraza o „povijesti kao učiteljici života" prebanalna, ipak ona u ovom slučaju zaslužuje punu pažnju. Jer ako su Slaveni uspjeli da u Dalmaciji slaviziraju latinske gradove već koncem Srednjeg vijeka tim teže se može današnji Zadar oduprijeti slavenskoj infiltraciji, sasvim tim da su iz Zadra otišli čak i oni, koji su već stoljećima bili njegovi gradjani, i za koje veli i zadarski historičar Bianchi („Zara Christiana") da nisu znali nego hrvatski. Tu ne treba ni politike ni „misterioznih kredita". Isti uzroci izazivlju uvijek i iste posljedice. Umjetno spriječavanje prirodnog razvoja može razvitak osporiti, ali ga ne može spriječiti.

Ako je istina ono što piše Comisso da naime Slaveni iz okolice kupuju zemlje, kuće i da otvaraju trgovine u Zadru, to je jedini dokaz da zakon nije u stanju da spriječi ono što mora da bude. Uvijek su tako radili ljudi iz okolice u svim gradovima svijeta, pa tako i u Zadru. To se događa danas na pr. i u Splitu, gdje se zagorci i Otočani šire na štetu starih Splićana (ne talijana, već Slavena). A da su ljudi iz okolice Zadra druge narodnosti, i drugog jezika nego oni koji vladaju u Zadru, to ne mijenja ništa na stvari. Prirodni zakoni nemaju posla sa sentimentalnošću. Da su u okolici Zadra Turci, Zadar bi postao turski u etničkom pogledu, a kada su Slaveni on postaje ponovno slavenski. Svi alarmi književnika Comissa ne mogu promijeniti prirodni razvoj.

Na utjehu Comissu i njegovima citirat ćemo par stihova iz „Vile Slovinske" Jurja Barakovića — Zadranina, štampane 1613 godine:

„Cvilju to mi cviljaše drobna ptica [lastavica,
Ona cvilju cviljaše Zadru gradu na [pridvratju ona mala ptica;
Ona cvilju cviljaše Zadru gradu [na pridvratju".

Poslije 322 godine još ta mala „ptica lastovica cvilju cvili" tek „Zadru gradu na pridvratju".

Ali — lastavica je i znak proljeća!

TONE PERUŠKO.

Zanimljivost

Ostrvo grozote Formoza

Električni bedem u džungli protiv ljudoždera

Izgladnjeli Tajalci i „mir konzervi"

Najzad, Japanci su došli na originalnu pomisao kako da pokore upore i krvoločne Tajalce, pleme koje je nekada samo gospodarilo ostrvom zemljotresa Formozom.

Japanci su od morske obale duboko u džunglu, u nepristupačne krajeve gdje Tajalci žive, montirali razgranatu žičanu mrežu sa električnom strujom od 2000 volti. To je bio bedem, siguran zid protiv iznenadnih prepada divljaka. U isto vrijeme, taj električni zid je omogućio japanskim trupama da lakše prodiru u džunglu i osvoje cjelu unutrašnjost ostrva.

Ovaj električni zid je podizan sa ogromnim namjerama, opasnostima i preprekama. Trebalo je da prođe mjeseci dok su Japanci podigli trideset kilometara nove električne mreže. Ali sa upornošću japanske rase, osvajači Formoze su danas došli već dotle da su Tajalce već sasvim opkolili električnim zidom.

Iz uzanog kruga u sredini ostrva, Tajalci bez dozvole Japanaca ne mogu da izađu, jer ih, kudgod kroče, čeka smrtonosni udar električne struje. Ono što Japanci kroz četrdeset godina nisu uspjeli da postignu svojom diplomatskom vještinom, postigli su za pet godina — tehnikom.

Danas su Tajalci već mnogo pitomiji i ponizniji. Električni zid Japanaca im onemogućuje i čak i međusobna obračunavanja plemena.

Jedno vrijeme Japanci su prisilili Tajalce da predaju svoje otrovne strijele i ostalo opasno primitivno oružje. Zatim pustili su ih da gledaju. Oni su sada počeli da šalju Japancima deputacije, pokušavajući da pregovaraju o miru.

Japanci su pristali da dadu Tajalcima besplatno nekoliko desetaka hiljada konzervi mesa i ribe, ako se oni svečano obavežu da neće više izazivati Japance. Glad je natjerala divljake da potpišu ovaj mir, koji Japanci nazivaju ironično „mir konzervi".

Kad su se Tajalci najeli konzervi, oni su ponova pobjesnili i pokušali de stresu sa sebe strani jaram. Prekršili su ugovor i Japanci su se poslužili starim mjerama: električnim zidom, blokadom i gladovanjem.

Nedavno, pred katastrofalni zemljotres na Formozi, sklopljen je drugi „mir konzervi" između Japanaca i Tajalaca.

Strahoviti zemljotres je podjednako pogodio i japanske osvajače i urođenike. Oni su zajedno podnosili strašnu nesreću. I to će ih, možda, sada zbližiti. Tajalci su poslje zemljotresa odlučili da, uistini, budu ponizni i dobri japanski podanici. Jer, vele oni, bogovi su ih grozno kaznili za neposlušnost i divljaštvo.

Štampa i vlasništvo: Odlik, Orsi, Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Odgov. urednik. Hamilkar Vitaliani